

Polityka Ścigania Sądowego w Sprawach o Gwałt

SPIS TREŚCI

1	Wstęp	3
2	Definicja gwałtu	4
3	Rola Prokuratury Koronnej	5
4	Kodeks Prokuratorów Koronnych	6
5	Czy materiał dowodowy jest wystarczający by wszcząć postępowanie sądowe?	7
6	Podjęcie decyzji o uznaniu przyznania się do winy	10
7	Kaucja	11
8	Pomoc ofiarom i świadkom w składaniu zeznań	12
9	Wydanie Wyroku	14
10	Zakończenie	15

1. WSTĘP

Dokument ten wyjaśnia w jaki sposób Prokuratura Koronna (CPS) zajmuje się poszczególnymi sprawami dotyczącymi gwałtu.

Gwałt jest jednym z najpoważniejszych przestępstw i celem CPS jest prowadzenie skutecznego postępowania sądowego w każdej indywidualnej sprawie.

Panuje ogólne przekonanie, że gwałt dokonywany jest zazwyczaj przez pojedynczego mężczyznę na nieznaną mu kobiecie. W rzeczywistości większość ofiar gwałtów zna sprawcę gwałtu. Ofiarami gwałtu padają także mężczyźni. To oświadczenie o linii postępowania obejmuje postępowanie we wszystkich przypadkach gwałtu, włącznie z gwałtem dokonany przez współmałżonka, osobę znajomą i kogoś obcego, jak również gwałty popełnione na kobietach jak i mężczyznach. Wszystkie one są równie poważne i traumatyczne z punktu widzenia ofiary. Gwałt ma także niszczący wpływ na rodziny ofiar.

Prokuratura Koronna (CPS) zdaje sobie sprawę z tego, że ofiary gwałtu muszą dokonać trudnych decyzji, które zaważą na ich życiu i życiu ich bliskich.

CPS przyznaje także, iż istnieją ograniczenia, które sprawiają, że niektórzy ludzie rzadziej decydują się na zgłoszenie przestępstwa.

Ofiary, które pozostają bądź pozostawały w związku z napastnikiem mogą obwiniać siebie lub też obawiać się, że instytucje do których się zwrócą będą je obwiniać, podobnie jak obawiać się mogą szerszych trudności takich jak zakłócenie życia dzieci i całej rodziny.

Osoby pochodzące z czarnej społeczności i mniejszości etnicznych mogły cierpieć z powodu rasizmu. Mogą one obawiać się, że nie uwierzy się im, albo że nie będą właściwie potraktowane. Z tego powodu mogą mieć opory, by zgłosić przestępstwo albo podtrzymywać zarzuty w przypadku postępowania sądowego. Ten sam skutek mogą mieć przekonania kulturowe i religijne. W sprawach gwałtu w związkach jedнопłciowych, ofiary mogą bać się reakcji homofobicznych ze strony systemu wymiaru sprawiedliwości, jak też tego, że zostaną „odkryte” (*outed*) w czasie procedury. Osoby niepełnosprawne mogą odczuwać lęk przed zgłoszeniem przestępstwa jeśli napastnik jest zarazem ich opiekunem lub z obawy przed utratą miejsca w domu opieki społecznej.

CPS pracuje z pewną liczbą organizacji ogólnokrajowych i lokalnych, jak na przykład Organizacja Pomocy Świadkom (Witness Support Service), które proponują pomoc ofiarom począwszy od procedury zgłoszenia przestępstwa a skończywszy na złożeniu zeznania w sądzie. W celu zapewnienia pomocy ofiarom i świadkom, w składaniu zeznań podjęte mogą zostać specjalne środki, które omówione są w paragrafie ósmym. Każda sprawa zostanie starannie i dokładnie rozważona. Decyzje podjęte przez CPS będą obiektywne ale podjęte w perspektywie zadbania o bezpieczeństwo i pomoc ofiarom i ich poinformowania.

2. JAKA JEST DEFINICJA GWAŁTU?

Definicja gwałtu została znacząco zmieniona przez Ustawę z 2003 r. o Przepęstwach Seksualnych, która weszła w życie 1 maja 2004 roku.

Według wcześniejszego stanu prawnego regulowanego przez Ustawę z 1956 r. o Przepęstwach Seksualnych, gwałtem był każdy przypadek stosunku płciowego wymuszonego przez jedną osobę na drugiej. Ofiarą mogła być zarówno kobieta jak i mężczyzna a stosunek mógł wiązać się z penetracją pochwy bądź odbytu. Pojęcie to nie obejmowało, dokonanego bez zgody jednej z stron, stosunku oralnego. Pojęciu zgody dawano jego normalne znacznie i jej brak można było wywnioskować z towarzyszących okoliczności takich jak zmuszenie poprzez strach. Oskarżony mógł twierdzić, że był przekonany co do zgody ofiary nawet jeżeli brakowało rozsądnych podstaw do takiego przekonania, co pozostawało kwestią, której rozstrzygnięcie należało do ławy przysięgłych. Przepęstwa popełnione przed pierwszym maja 2004 roku nadal ścigane będą według przepisów ustawy z 1956 roku.

Przepęstwa popełnione pierwszego maja 2004 lub później ścigane będą według przepisów Ustawy o Przepęstwach Seksualnych z 2003 roku. Ustawa ta rozciąga definicję gwałtu tak, że obejmuje ona penetrację penisem pochwy, odbytu lub ust innej osoby. Nowa ustawa zmienia też zasady dotyczące zgody i przekonania o jej istnieniu.

Znaczenie pojęcia zgody nie było zdefiniowane w poprzednich przepisach. Znaczenie to zostało określone przez precedensy sądowe, co oznaczało, że znaczenie zgody, na gruncie języka prawnego, nie było zawsze jasno rozumiane.

Obecnie słowo "zgoda" w kontekście przepęstwa gwałtu zdefiniowane jest w Ustawie z 2003 r. o Przepęstwach Seksualnych. Osoba wyraża zgodę, jeżeli godzi się z wolnego wyboru i posiada zarówno wolność jak i zdolność do dokonania wyboru. Esencją tej definicji jest zgoda jako wynik podjętego wyboru. Prawo nie wymaga by ofiara fizycznie opierała się, a kwestia ustalenia czy ofiara wyraziła zgodę należy do ławy przysięgłych; chociaż CPS analizuje tą kwestię bardzo dokładnie w momencie otrzymania akt sprawy. Oskarżyciel weźmie pod uwagę dowody dotyczące wszystkich okoliczności związanych z przepęstwem.

CPS świadoma jest, że znaczenie zgody może mieć szczególne znaczenie w przypadku gwałtów, jeżeli jeszcze przed gwałtem, w przeszłości miały miejsce, bądź nadal występują, związki pomiędzy oskarżonym i ofiarą lub jeśli związek cechował się przemocą domową. Jako, że ustawa z 2003 r. jaśniej przedstawia co rozumie się przez określenie "zgoda", ułatwi ona ławie przysięgłych zadecydowanie czy ofiara była w stanie wyrazić zgodę, a także czy w tym konkretnym wypadku wyraziła ją.

Oskarżony musi teraz wykazać, że jego przekonanie co do zgody ofiary było uzasadnione. Przy podejmowaniu decyzji o tym czy przekonanie oskarżonego było uzasadnione, ława przysięgłych musi wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, włącznie ze wszystkimi krokami podjętymi w celu sprawdzenia czy ofiara wyraża zgodę. W niektórych okolicznościach występować będzie domniemanie, że ofiara nie wyraziła zgody na zachowania o charakterze seksualnym, a także, iż oskarżony nie mógł zasadnie wierzyć w zgodę ofiary, chyba że wykaże, iż było inaczej. Przykładami sytuacji, w których znajduje zastosowanie takie domniemanie to sytuacje gdy ofiara była nieprzytomna, pod wpływem narkotyków, uprowadzona, poddana groźbom lub zagrożono jej wyrządzeniem obrażeń fizycznych.

3. ROLA PROKURATURY KORONNEJ

Policja jest odpowiedzialna za prowadzenie śledztwa odnośnie zarzutów o gwałt i zgromadzenie materiału dowodowego. Ostatnie zmiany w prawie oznaczają, że CPS jest teraz odpowiedzialna za podejmowanie decyzji w sprawie zarzutów w prawie wszystkich przestępstwach, oprócz tych najmniejszej wagi. To będzie znaczyło, że prokuratorzy służą poradą w sprawach dotyczących przemocy domowej od początku procedury.

Ponieważ CPS jest zobowiązana do udoskonalania sposobu w jaki zajmuje się sprawami gwałtów, zorganizowano sieć wyspecjalizowanych prokuratorów w każdym okręgu CPS. Wyspecjalizowani prokuratorzy będą ściśle współpracować z policją aby zapewnić, że wykorzystano wszystkie możliwe środki dowodowe, a także, iż przedstawiono właściwe zarzuty. Wyspecjalizowany prokurator będzie odpowiedzialny za sprawę od etapu wstępnych porad, aż po jej zakończenie.

Istotny jest stopień ciągłości. Pozwala ona na zapewnienie, że ofierze zapewniono najlepsze możliwe wsparcie przez cały czas pracy nad sprawą.

Prokuratura Koronna zapewni, że oskarżyciel prowadzący sprawę posiadać będzie odpowiednie kwalifikacje do prowadzenia sprawy o gwałt, a także czynione będą wysiłki aby ten sam oskarżyciel zajmował się sprawą od jej początku aż do zakończenia.

W przypadku podjęcia decyzji o nie wnoszeniu oskarżenia, zaniechaniu postępowania sądowego lub znacznemu złagodzeniu oskarżenia, wyspecjalizowany prokurator przedstawi sprawę innemu wyspecjalizowanemu prokuratorowi przed podjęciem ostatecznej decyzji. We wszystkich sprawach o gwałt, w razie podjęcia decyzji o zaniechaniu postępowania lub złagodzenia zarzutów ofiara zostanie poinformowana na piśmie o decyzji i o jej powodach. Ponadto listownie zostanie ofierze zaproponowane spotkanie z prokuratorem. Jeżeli ofiara będzie sobie życzyła tego, zostanie zorganizowane spotkanie z prokuratorem, w celu dostarczenia pełniejszych wyjaśnień.

4. KODEKS PROKURATORÓW KORONNYCH

Sposób w jaki jest podejmowana decyzja o wszczęciu postępowania sądowego jest ustalony w *Kodeksie Prokuratorów Koronnych*. *Kodeks* jest dokumentem publicznym. Sprawy zgłoszone Prokuraturze Koronnej przez policję są recenzowane według dwóch kryteriów ustalonych w *Kodeksie*.

Pierwsze kryterium – kryterium dowodowe

CPS musi być przekonany, że istnieją wystarczające dowody, pozwalające na „realistyczną perspektywę skazania” każdego podsądnego i za każdy zarzut. Oznacza to, że występuje większe prawdopodobieństwo, że ława przysięgłych, właściwie pouczona zgodnie z prawem, podejmie decyzję o wydaniu wyroku skazującego za domniemane zarzuty, niż że taki wyrok nie zapadnie.

Jeżeli sprawa nie spełnia pierwszego kryterium (kryterium dowodowego) niezależnie od powagi sprawy nie można jej kontynuować.

Drugie kryterium – kryterium interesu publicznego

Jeśli sprawa spełnia kryterium dowodowe, CPS musi następnie podjąć decyzję czy wszczęcie postępowania leży w interesie publicznym. Wniesienie oskarżenia będzie zazwyczaj miało miejsce o ile „nie występują czynniki kryterium interesu publicznego przemawiające przeciw wnoszeniu oskarżenia, i które wyraźnie przeważają nad argumentami za jego wszczęciem”

Rozważając kryterium interesu publicznego, Prokuratorzy Koronni powinni zawsze brać pod uwagę konsekwencje dla ofiary wynikające z decyzji o podjęciu lub zaniechaniu postępowania sądowego oraz wszelkie opinie wyrażone przez ofiarę.

Jeżeli sprawa spełnia kryterium dowodowe, CPS uważa, że gwałt jest tak poważny, że wniesienie oskarżenia niemal na pewno będzie leżało w interesie publicznym.

Ciężar i kryterium dowodu

Jeżeli sprawa spełnia oba kryteria przedstawione w *Kodeksie* i dochodzi do rozprawy obowiązkiem oskarżenia jest udowodnienie przed sędziami przysięgłymi, że oskarżony jest winny, tak aby byli oni co do tego pewni.

5. CZY MATERIAŁ DOWODOWY JEST WYSTARCZAJĄCY, BY WSZCZĄĆ POSTĘPOWANIE SĄDOWE?

Gwałt ma często miejsce w zaciszu domowym i czasem ofiara może być jedynym świadkiem. Oznacza to, że najprawdopodobniej ofiara będzie musiała złożyć zeznanie w sądzie, chyba że podsądny przyzna się do winy. W razie sprzecznych zeznań obowiązkiem prokuratora jest ocena wiarygodności zeznań złożonych przez ofiarę. CPS dokonując takiej oceny zawsze będzie postępować z wyczuciem, wykorzystując wszystkie dostępne dla prokuratury informacje. W niektórych sytuacjach CPS może zdecydować o zaniechaniu prowadzenia postępowania, nie z względu na to, że nie wierzy ofierze, a dlatego, że test zawarty w Kodeksie Prokuratury Koronnej wskazuje na brak realistycznej perspektywy skazania.

Istnieją zasady według których dowody zebrane w trakcie dochodzenia, które nie jest częścią postępowania sądowego, przekazywane są obronnie. Zasady te są skomplikowane; najogólniej mówiąc istnieje obowiązek przekazania obronie wszystkich zebranych dowodów, które mogą podważyć pozycję oskarżenia bądź pomóc obronie.

Policja zawsze będzie szukała dowodów potwierdzających winę, w szczególności wszystkich dowodów z obdukcji i innych ekspertyz, jednak nie jest to konieczne i prokuratura może prowadzić postępowanie bez takich dowodów. Jednak prokuratura zawsze musi udowodnić winę oskarżonego. Może dojść do nierozstrzygnięcia sprawy w wyniku tego, że sędziowie przysięgli nie mogą zdecydować czy dać wiarę zeznaniom ofiary czy oskarżonego. Dlatego też istotne jest pozyskanie wszystkich wyników ekspertyz sądowych na jak najwcześniejszym etapie postępowania. Im wcześniej gwałt zostanie zgłoszony tym większa jest szansa, że możliwe będzie przeprowadzenie takich ekspertyz i większa szansa na uzyskanie realistycznej perspektywy skazania.

CPS zdaje sobie sprawę z tego, że dla wielu ofiar składanie zeznań będzie bardzo trudne i może one potrzebować praktycznego i psychicznego wsparcia. Prokurator będzie też zdawał sobie sprawę z tego, że niekiedy skargi w sprawach o gwałt składane są z opóźnieniem, a także, iż każda taka zwłoka może wynikać z obawy przed zemstą, zastraszeniem oraz wielu innych czynników. Możliwe jest też, że w wyniku gwałtu ofiary mogą być niezdolne do złożenia pisemnego oświadczenia wkrótce po zdarzeniu, a nawet przez ileś dni, a nawet tygodni. Specjalne organizacje mogą zapewnić w takich sytuacjach wsparcie i poradę.

Adresy niektórych z organizacji niosących pomoc znajdują się w Załączniku A.

Co się dzieje w przypadku gdy ofiara wycofuje zarzuty wspierające postępowanie sądowe lub nie chce już składać zeznań?

Czasami ofiary zwracają się do policji z prośbą o niepodejmowanie dalszych kroków w danej sprawie i stwierdzają, że nie chcą już składać zeznań. To nie znaczy, że sprawa zostanie automatycznie zaniechana. W pierwszej kolejności CPS rozważy jakie inne środki dowodowe są dostępne.

Zgodnie z ogólną zasadą postępowanie sądowe będzie wszczęte gdy istnieje wystarczający materiał dowodowy i gdy takie postępowanie jest w interesie publicznym.

Jeżeli ofiara zdecydowała się wycofać swoje zeznania należy ustalić czemu tak się stało. Może się to wiązać z przełożeniem rozprawy na później w celu ustalenia faktów i zadecydowania jaki sposób działania będzie najlepszy.

Zostaną podjęte następujące kroki:

- jeżeli informacja o podjętej przez ofiarę decyzji o nieskładaniu zeznań pochodzi od oskarżonego CPS zwróci się do policji o ustalenie czy informacja taka jest prawdziwa, jeżeli ofiara potwierdza, że informacja ta jest zgodna z prawdą, policja zostanie poproszona o przyjęcie pisemnego oświadczenia ofiary wyjaśniającego powody wycofania swoich zeznań, stwierdzającego, czy pierwotne oświadczenie było zgodne z prawdą i czy ofiara została poddana presji, by wycofać zarzuty
- poproszenie policji o przeprowadzenie pełnego oszacowania ryzyka ponoszonego przez ofiarę i inne osoby, tak by możliwe było podjęcie decyzji co do dalszego prowadzenia sprawy
- poproszenie policji o opinię na temat możliwej reakcji ofiary w przypadku żądania, by stawiła się przed sądem.

Jeżeli zeznanie ofiary po wycofaniu skargi nie jest takie samo jak pierwotne, policja poprosi ofiarę o wyjaśnienie tej zmiany.

Jeżeli istnieje podejrzenie, że ofiara została poddana presji lub zastraszona w celu wycofania skargi, policja zostanie poproszona o dalsze śledztwo. Jeżeli okaże się to konieczne CPS zwróci się do sądu o odroczenie rozprawy, tak aby możliwe było przeprowadzenie szczegółowego dochodzenia przed podjęciem decyzji o dalszym biegu sprawy.

Jeżeli ofiara potwierdza, że skarga jest zgodna z prawdą, ale nadal chce ją wycofać, rozważona będzie najpierw możliwość kontynuowania postępowania sądowego bez zeznań ofiary (kryterium dowodowe), a następnie, jeśli to jest możliwe, czy należy kontynuować sprawę wbrew woli ofiary (kryterium interesu).

Opcje te będą w pełni zbadane przed podjęciem decyzji o kontynuowaniu postępowania. Bezpieczeństwo ofiary będzie najważniejszym czynnikiem przy podejmowaniu decyzji.

Co się dzieje w przypadku podjęcia decyzji o kontynuowaniu postępowania sądowego wbrew woli ofiary?

Niektóre sprawy mogą okazać się tak poważne, np. gdy istnieje realne i ciągle niebezpieczeństwo dla ofiary lub innych, że wszczęcie postępowania będzie leżało w interesie publicznym, nawet wbrew życzeniom ofiary.

Jeżeli uważa się, że sprawa powinna być nadal ścigana, i że konieczne byłoby oparcie się na zeznaniach ofiary, by sprawę udowodnić, należy zdecydować:

- czy CPS powinna wezwać ofiarę do złożenia zeznań w sądzie, czy też
- można wykorzystać przed sądem oświadczenie ofiary jako dowód bez konieczności by ofiara zeznawała przed sądem.

W szczególnych przypadkach prawo pozwala Prokuraturze Koronnej na wykorzystanie oświadczeń złożonych przez ofiarę, w charakterze środka dowodowego bez wzywania jej na rozprawę. Ostateczna decyzja co do tego czy zezwolić na wykorzystanie takiego oświadczenia należy do sądu, który podejmie taką decyzję jedynie jeżeli przekonany będzie, iż leży to w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Jeśli ofiara jest jedynym świadkiem przestępstwa to przekonanie sądu, że działa się w imię sprawiedliwości może być bardzo trudne, kiedy obrona nie może zadać pytań jednemu świadkowi zeznającemu przeciw podsądnemu.

W sprawach gdzie konieczne jest wezwanie ofiar wbrew ich woli, wyspecjalizowany prokurator podejmie tę decyzję jedynie po zasięgnięciu opinii policji.

6. PODJĘCIE DECYZJI O UZNANIU PRZYZNANIA SIĘ DO WINY

W niektórych przypadkach można zaakceptować przyznanie się przez podsądnego do popełnienia innego zarzutu. To może mieć na przykład miejsce, kiedy podsądny przyznaje się do popełnienia niektórych ale nie do wszystkich zarzucanych mu czynów, gdy ofiara wycofuje zarzuty wspierające postępowanie sądowe, albo z powodu pojawienia się nowego dowodu. W takiej sytuacji CPS skontaktuje się listownie z ofiarą informując ją o podjętej decyzji i proponując spotkanie.

CPS jest zobowiązana do informowania ofiar i uwzględniania ich interesu w momencie rozważania, czy uznać przyznanie się do winy.

Wskazówki w sprawie uznania przyznania się oskarżonego do winy wydane przez Prokuratora Generalnego w 2000r. podkreślają znaczenie zapewnienia, że z wyjątkiem nadzwyczajnych sytuacji uznawanie przyznania się do winy będzie miało miejsce przy drzwiach otwartych, a oskarżenie będzie miało możliwość przedstawienia powodów, dla których uznaje takie przyznanie się do winy. Jeżeli oskarżony deklaruje gotowość przyznania się do innego, potencjalnie lżejszego przestępstwa, prokurator powinien uznać takie przyznanie się do winy jedynie jeżeli uważa, że wyrok jaki będzie mógł wydać sąd odpowiadać będzie powadze przestępstwa, szczególnie jeżeli zachodzą okoliczności obciążające.

7. KWESTIA KAUCJI

Kiedy podejrzanemu przestawiony zostanie zarzut popełnienia gwałtu policja podejmie decyzję co do tego, czy zasadne jest, aby zwolnić podejrzanego za kaucją, aby odpowiadał z wolnej stopy na rozprawie sądowej, która może mieć miejsce w ciągu kilku dni. Jednak z względu na to jak poważnym przestępstwem jest gwałt, możliwe jest podjęcie decyzji o zatrzymaniu podejrzanego w areszcie, tak aby wziął udział w najbliższym dostępnym terminie w rozprawie na temat zatrzymania w areszcie.

Na rozprawie w sprawie zwolnienia za kaucją sędziowie pokoju podejmują decyzję po wysłuchaniu opinii zarówno oskarżenia jak i obrony. Oskarżonemu przysługuje prawo do zwolnienia za kaucją. Sąd może go odmówić jedynie w sytuacji gdy uważa, że oskarżony mógłby nie stawić się w sądzie, popełnić inne przestępstwo podczas zwolnienia za kaucją lub utrudniać działania wymiaru sprawiedliwości. Zwolnienia za kaucją można odmówić także, jeżeli przestępstwo popełnione zostało gdy oskarżony był już zwolniony za kaucją w sprawie o inne poważne przestępstwo, lub ze względu na bezpieczeństwo samego oskarżonego. Wyjątkiem od zasady prawa do kaucji jest sytuacja recydywistów skazanych już wcześniej za gwałt. W takiej sytuacji sąd jedynie w wyjątkowych okolicznościach może zwolnić oskarżonego za kaucją.

Na rozprawie policja przekaze oskarżeniu informacje potrzebne do podjęcia decyzji o zgłoszeniu sprzeciwu wobec wniosku oskarżonego o zwolnienie go za kaucją. W sytuacji, gdy miał miejsce wcześniejszy związek pomiędzy ofiarą i oskarżonym, policja przedstawi możliwie najobszerniejsze informacje na temat tła sprawy. Mogą one obejmować takie informacje, jak liczba i wiek dzieci czy odległość miejsca zamieszkania krewnych do miejsca zamieszkania ofiary. Mogą obejmować także pozostające w mocy nakazy sądów cywilnych, jak również wszystkie inne istotne dla sprawy informacje.

Przy podejmowaniu decyzji o wnoszeniu sprzeciwu wobec wniosku o zwolnienie za kaucją, prokurator weźmie pod uwagę również osobiste oświadczenie ofiary, jeżeli zdecydowała się ona je złożyć. W osobistym oświadczeniu ofiara może przedstawić skutki gwałtu jak również obawy związane ze zwolnieniem oskarżonego za kaucją. Każda decyzja podjęta w takiej sprawie będzie uwzględniać osobiste oświadczenie ofiary.

W celu ochrony ofiary bądź świadków od zagrożenia, gróźb bądź wywierania nacisku, które mogłyby utrudniać pracę wymiaru sprawiedliwości, CPS może zwrócić się do sądu o zatrzymanie oskarżonego w areszcie.

Sędziowie pokoju podejmując decyzję o zwolnieniu oskarżonego za kaucją zobowiązani są do podania uzasadnienia swojej decyzji. Jeżeli takiego uzasadnienia nie przedstawią, CPS zwróci się do nich o udzielnie jej takiego wyjaśnienia.

Jeżeli prokurator przeciwny jest zwolnieniu oskarżonego za kaucją, a sędziowie pokoju podejmują decyzję o zwolnieniu prokurator podejmie decyzję o ewentualnym wniesieniu odwołania od decyzji sądu. Jeżeli wniesie on odwołanie, to oskarżony pozostanie w areszcie dopóki sędzia Sądu Koronnego nie rozpatrzy odwołania.

CPS będzie ściśle współpracować z policją w celu pozyskania poglądów ofiary i świadków na temat warunków zwolnienia oskarżonego za kaucją, lub ich ewentualnej zmiany, zanim podjęta zostanie decyzja o zgodzie na takie zmiany bądź też złożeniem wniosku do sądu, jeżeli CPS na takie zmiany się nie godzi. Policja powiadomi ofiary i świadków o jakichkolwiek zmianach w warunkach zwolnienia za kaucją.

8. POMOC OFIAROM I ŚWIADKOM PRZY SKŁADANIU ZEZNAŃ

Środki specjalne

Składanie zeznań może być szczególnie traumatycznym doświadczeniem dla ofiar gwałtu. Dla niektórych osób trudne będzie składanie zeznań w obecności oskarżonego. Jeżeli zachodzi taka sytuacja, możliwe jest złożenie wniosku o to, by ofiary mogły składać zeznania w inny sposób, tak aby mogły przedstawić jak najlepsze zeznania. Przykłady specjalnych środków, jakie mogą być zastosowane, to użycie przegród w sali sądowej, by zasłonić ofiarę przed podsądnym lub składanie zeznań poza salą sądową za pośrednictwem telewizyjnego połączenia na żywo. Możliwe jest też złożenie zeznań przy drzwiach zamkniętych.

Decyzja o zezwolenie na składanie zeznań za pomocą środków specjalnych należy do sądu. Jednak uważa się, że ofiary przestępstw seksualnych domyślnie kwalifikują się do procedur specjalnych, chyba że sąd otrzyma informację, iż nie chcą z takich środków skorzystać.

CPS konsultuje z policją kwestię tego, jakie środki specjalne mogą pomóc ofierze bądź świadkom w złożeniu zeznań w sądzie i następnie składa wnioski do sądu o wyrażenie zgody na ich użycie. Pod uwagę bierze się tu również opinie ofiary i świadków. W idealnym przypadku decyzje o procedurach wyjątkowych, wspomagających ofiary i świadków, powinny być podjęte jak najwcześniej, jednak okoliczności mogą się zmienić i możliwe jest zastosowanie ich na każdym etapie postępowania sądowego. W razie potrzeby możliwe jest zorganizowanie spotkania z ofiarą bądź świadkami w celu omówienia tego, jakie środki specjalne byłyby stosowne. Jeżeli ofiarą lub świadkiem jest dziecko, zeznania składane są za pośrednictwem nagrania wideo.

Obowiązkiem CPS jest zapewnienie, iż ofiary i świadkowie świadomi są tego, że mogą zmienić zdanie co do zastosowania środków specjalnych. W niektórych sprawach ofiary twierdzą, że nie domagają się procedur wyjątkowych, ale mogą następnie uświadomić sobie, że ich potrzebują i bać się o tym powiedzieć.

Dodatkowe informacje o spotkaniach z wrażliwymi lub onieśmiałymi świadkami znajdują się w Oświadczeniu na temat Traktowania Ofiar i Świadków, które CPS opublikowała wraz z policją. Egzemplarze są dostępne na stronie CPS www.cps.gov.uk.

Inne decyzje

Często decyzje związane z dalszym postępowaniem sprawy podejmowane będą w sądzie. Ofiary będą powiadamiane o takich decyzjach przez CPS lub przez działającego w naszym imieniu adwokata podczas ich obecności w sądzie. . Jeżeli ofiary nie ma w sądzie w momencie podejmowania decyzji, zostanie ona poinformowana później przez CPS albo przez policję.

Prowadzenie spraw o gwałt w imieniu CPS powierza się jedynie adwokatom posiadającym stosowne umiejętności w zakresie spraw o gwałt, włącznie z umiejętnością taktownego zachowania wobec ofiary i świadków. Będą oni poinstruowani przez CPS, aby przeprowadzili rozmowę z ofiarami i świadkami zanim zaczną oni składać zeznania i, aby starali się uspokoić nerwowych świadków.

Na większości rozpraw adwokat reprezentujący oskarżonego będzie się starał podważyć relacje ofiary. Jest to normalne i dopuszczalne. Obronie przysługuje prawo do podważenia wersji wydarzeń przedstawionej przez ofiarę.

Istnieją jednak zasady regulujące kwestię niewłaściwego zadawania pytań strony przeciwnej, szczególnie w zakresie pytań o dotychczasowe życie seksualne ofiary. Pytania tego rodzaju zadawane mogą być jedynie za zgodą sędziego. CPS zapewnia, że działający w jej imieniu adwokat aktywnie sprzeciwia się zadawaniu takich pytań.

Jeżeli obrona będzie starać się przedstawić takie dowody lub pytania dotyczące tych kwestii, a sędzia uzna, że celem ich jest podważenie pozycji ofiary, to powinien je odrzucić. CPS zapewnia, że działający w jej imieniu adwokat będzie składać sprzeciw wobec takich oświadczeń obrony.

CPS sprzeciwiać się będzie również zarzutom dotyczącym takich zachowań ofiary, które nie były istotne dla sprawy.

Jeżeli podjęta zostaje decyzja o znaczącym złagodzeniu zarzutów lub całkowitym zaniechaniu postępowania, CPS poinformuje na piśmie o przyczynach tego. W sprawach zarzucanego gwałtu, Prokuratura Koronna proponuje także spotkanie aby przedstawić pełne wyjaśnienie.

Spotkanie zostanie wyznaczone najwcześniej, jak to tylko możliwe, w dogodnym dla ofiary terminie.

Jeżeli ofiara lub świadkowie wyrażą zgodę, poinformujemy Dział Pomocy dla Ofiar i Świadków o terminach rozpraw, tak, aby instytucja ta mogła zaoferować pomoc w zapoznaniu się z sądem i inne formy wsparcia zarówno ofiarom jak i świadkom. Instytucji tej CPS przekaze wszystkie istotne informacje na temat ofiary i świadków, a także informacje o uzgodnionych środkach specjalnych i terminach rozpraw.

Jeżeli działają lokalne grupy zapewniające wsparcie ofiarom gwałtu, CPS będzie z nimi współpracować w celu wypracowania wzoru dobrych praktyk.

9. WYDANIE WYROKU

Jeżeli oskarżony uznany jest za winnego gwałtu, sędzia wydaje wyrok. Istnieją wskazówki dla sędziów w zakresie wydawania wyroków w sprawach o gwałt.

Adwokat reprezentujący CPS ma obowiązek aktywnie wspierać sędziego w zakresie obowiązującego prawa jak i wskazówek co do wydawania wyroku włącznie z kwestią dodatkowych nakazów, jakie może nałożyć sąd. Musi on też zwracać uwagę na okoliczności łagodzące wynikające z charakteru świadków jak również odrzucać wszystkie wypowiedzi, które są nieprawdziwe, wprowadzające w błąd lub niesprawiedliwe.

Wskazówki nakazują by gwałt dokonany przez znajomego lub krewnego traktowany był przez sąd równie surowo, co gwałt dokonany przez osobę obcą. Gwałt popełniony na mężczyźnie powinien być traktowany równie surowo co popełniony na kobiecie, podobnie jak każda inna forma gwałtu.

Jeżeli sędzia wyda wyrok, który jest uznany przez oskarżenie za nadmiernie łagodny i nie odzwierciedlający powagi przestępstwa, CPS zwróci się do Prokuratora Generalnego o ponowne rozważenie wyroku.

Jeżeli oskarżenie nie uważa wyroku za nadmiernie łagodny, ale ofiara nie zgadza się z nim, może ona osobiście zwrócić się do Prokuratora Generalnego o rozważenie okoliczności wyroku, musi to jednak nastąpić w terminie 28 dni od wydania wyroku. Jeżeli CPS nie zdecyduje się na przekazanie sprawy do rozważenia Urzędnikowi Wymiaru Sprawiedliwości, musi bezzwłocznie powiadomić osobę wnoszącą skargę tak, aby osoba wnosząca taką skargę miała możliwość bezpośredniego zwrócenia się do Urzędnika Wymiaru Sprawiedliwości, a on z kolei miał w razie złożenia skargi dość czasu by rozważyć okoliczności sprawy.

Jeżeli Prokurator Generalny uzna, że wyrok jest zbyt łagodny, może skierować go do Sądu Apelacyjnego.

Przekazanie sprawy do Sądu Apelacyjnego musi nastąpić w terminie 28 dni od wydania wyroku. Sąd Apelacyjny decyduje, czy wyrok jest nadmiernie łagodny, a jeżeli jest taki to, czy należy wydać bardziej surowy wyrok.

CPS za pośrednictwem policji będzie informować ofiary o wszystkich odwołaniach od wyroku wniesionych przez obronę. CPS informować będzie też o zwolnieniu oskarżonego za kaucją po skutecznie złożonym wniosku o apelację, a także o tym, czy apelacja została uznana za zasadną.

10. ZAKOŃCZENIE

Prokuratura Koronna jest zdecydowana, by odegrać swoją rolę w poprawie sposobu, w jaki prowadzone są sprawy o gwałt. CPS jest zobowiązana udoskonalić sposób, w jaki sprawy gwałtu są załatwiane w systemie wymiaru sprawiedliwości. Chce ona też, by ofiary i świadkowie mieli zaufanie do sposobu, w jaki Prokuratura Koronna recenzuje i załatwia sprawy.

CPS ma nadzieję, że ten dokument pomoże ofiarom gwałtu i ich rodzinom zrozumieć w jaki sposób działa Prokuratura Koronna, jak podejmowane są decyzje i jakie są poszczególne etapy postępowania sądowego.

Prokuratura Koronna będzie nadal współpracowała z policją i przedstawicielami systemu wymiaru sprawiedliwości oraz sektorem ochotniczym i wspólnotowym na poziomie ogólnokrajowym i lokalnym, aby móc udoskonalić procedury.

To oświadczenie o linii postępowania będzie regularnie rewidowane, aby odzwierciedlać aktualne prawo i społeczne punkty widzenia. Mile widziane są wszystkie uwagi i komentarze, które mogą nam pomóc w osiągnięciu tego. Można je przesyłać na adres: Policy Directorate, 6th Floor, CPS, 50, Ludgate Hill, London, EC4M 7EX.

Załącznik A

Całodobowy Telefon Zaufania Przemocy Domowej

Prowadzony wspólnie przez instytucje Refuge i Women's Aid
Tel: 0808 200 0247

Pomoc dla kobiet (Women's Aid)

Ogólnokrajowa Organizacja Dobroczynna zwalczająca przemoc domową, pracująca z kobietami i dziećmi
PO Box 391
Bristol
BS99 7WS
Tel: 0117 944 4411
WWW: www.womensaid.org.uk

Schronienie (Refuge)

Refuge jest ogólnokrajową organizacją dobroczynną dla kobiet i dzieci, które doznają przemocy domowej.
2-8 Maltravers Street
London
WC2R 3EE
Tel: 020 7395 7700
WWW: www.refuge.org.uk

Southall Black Sisters

21 Avenue Road
Southall
Middlesex
UB1 3BL
Tel: 020 8571 9595 (nieczynny w środy)
adres elektroniczny: sbs@leonet.co.uk
WWW: www.southallblacksisters.org.uk

Pomoc dla ofiar (Victim Support)

Cranmer House
9 Brixton Road
London
SW9 6DZ
Tel: 020 7735 9166
WWW: www.victimsupport.org.uk

Telefon zaufania ofiar

Tel: 0845 30 30 90
9.00– 21.00 dni powszednie
9.00 – 19.00 w weekendy
9.00 – 5.00 święta

Telefon dla Dzieci (ChildLine)

ChildLine to bezpłatny całodobowy telefon zaufania dla dzieci i młodych ludzi w Wielkiej Brytanii na temat jakiegokolwiek problemu.
Tel: 0800 1111
WWW: www.childline.org.uk

**Centrum dla Kobiet Ofiar Gwałtu i Wykorzystywania Seksualnego w Kornwalii
(Women's Rape and Sexual Abuse Centre Cornwall)**

Bezpłatne i poufne wsparcie dla kobiet i nastolatek

Telefon zaufania: 01208 77 099

Godziny działania: poniedziałek - czwartek 10.00 -13.00

poniedziałek wieczór 19.30 – 22.00

oraz całodobowa automatyczna sekretarka

Telefon zaufania - Survivors UK

Zapewnia wsparcie i środki pomocy mężczyznom, którzy padli ofiarą jakichkolwiek form przemocy seksualnej

Tel: 0845 122 1201 (telefon zaufania wtorek i czwartek 19.00 – 22.00)

WWW: www.survivorsuk.co.uk

Ogólnokrajowy telefon zaufania dla dzieci

Tel: 0808 800 500 (czynny całą dobę)

Prokuratura Koronna jest instytucją publiczną działającą w Anglii i Walii, kierowaną przez Prokuratora Generalnego (Director of Public Prosecutions). Za swoje działania odpowiada przed Parlamentem.

Prokuratura Koronna posiada organizację ogólnokrajową składającą się z 42 Okręgów. Każdy Okręg jest kierowany przez Prokuratora Naczelnego i odpowiada obszarowi podlegającemu jednostce organizacyjnej policji, w tym Okręg Londynu. System ten został ustanowiony w 1986 roku, by wnosić oskarżenia do sądu w sprawach prowadzonych przez policję. Mimo że Prokuratura Koronna współpracuje blisko z policją, pozostaje jednak od niej niezależna.

Ulotka ta jest dokumentem publicznym. Jest ona dostępna na stronie internetowej Prokuratury Koronnej: www.cps.gov.uk

Dodatkowe egzemplarze mogą być otrzymane pod adresem:

50 Ludgate Hill

London EC4M

7EX

Tel: 020 7796 8442

Fax: 020 7796 8351

adres elektroniczny: publicity.branch@cps.gsi.gov.uk

Dokument ten jest dostępny w różnych wersjach językowych, a także w wersji słuchowej i w alfabecie Breille'a.

Prosimy o skontaktowanie się z Oddziałem Łączności Prokuratury Koronnej w celu otrzymania szczegółów.

Punkt informacyjny Prokuratury Koronnej może udzielić ogólnych informacji o CPS oraz skierować do właściwych instancji. Punkt ten nie może udzielić porady prawnej, ale może zaproponować informacje praktyczne.

Punkt Informacyjny Prokuratury Koronnej:

Tel: 020 7796 8500.

Rozmowy mogą być nagrywane

Adres elektroniczny, pod który można przysyłać pytania i uwagi:

enquiries@cps.gsi.gov.uk

Zażalenia mogą być przesłane pod adres:

complaints@cps.gsi.gov.uk